

В. І. Горинь

Коваль Ярослав Ількович

КОВАЛЬ Ярослав Ількович (псевд. – Стефанія Кіцера-Горбенко; 16. 12. 1908, с. Цінева Долин. пов. Станіслав. губ., нині с. Ценява Рожнятів. р-ну Івано-Фр. обл. – 22. 06. 1997, Львів, похов. у рідному селі) – мистецтвознавець, громадсько-культурний діяч, фотограф, етнограф, поет. Навч. на філос. факультеті Львів. університету (1930). Записався на лекторат фотографії, де викладав Ю. Світковський. Виготовив експонати для 1-ї укр. мандрів. протиалкогол. виставки, організов. І. Раковським 1932 у приміщенні НТШ. Один із засн. Укр. фотограф. товариства «УФОТО», мист. ж. «Світло й Тінь» (1933–39, ініціював його відновлення 1991). Відкрив 1934 фотомайстерню у с. Рожнятів (нині смт). Збирав і досліджував етногр. матеріали, пам'ятки культури та побуту. Співпрацював з ОУН. Заарешт. органами НКВС у вересні 1939. Ув'язн. у м. Долина, звільн. Викупив патент і заснував артіль «Художник». 1941 – зав. аптекоуправління, 1944 – зав. аптеки у Станіславі (нині Івано-Франківськ). Заарешт. удруге 7 серпня 1944, за звинувач. у причетності до ОУН засудж. до розстрілу. Вирок замінено на 25 р. каторги, 11 з яких відбував у Воркутин. таборах. Звільн. 10 грудня 1955. Повернувся у с. Ценява. Від 1971 – у Львові. Персон. фотовиставки – у Варшаві (1939), Львові (1962, 1978), Києві (1991), Нью-Йорку та Торонто (обидві – 1994). На фотокартках К., сповнених щирості й поетичності, відтворено нар. колорит, зафіксовано побут. сцени та постаті селян. дітей. Автор серій фотопортретів «Сучасники І. Франка» (1927–35), «У колі митців» (1930–60-і рр.); фотопортретів Андрея та Климентія Шептицьких, І. Бучка, М. Тарнавського, М. Голинського, М. Сокіл, С. Стадникової, С. Людкевича, М. Колесси, А. Кос-Анатольського, І. Свенціцького, О. Новаківського, Г. Смольського, Р. Сельського, О. Лотоцького, Ірини Вільде. Автор зб. «Вірші білі, “сірі”, проза та всяка всячина Ярослава Ковалю з Ціневи» (1993), фотоальбому з життя Андрея Шептицького «Господар Перегінської

Пущі» (1996; обидва – Львів); а також нарисів про О. Кульчицьку, О. Новаківського, Г. Смольського; залишив спогади про Андрея Шептицького, Ірину Вільде, О. Дучимінську, І. Свенціцького, А. Кос-Анатольського. Публікував статті на етногр. і мист. тематику у ж. «Жовтень», «НТЕ», «Український календар» (Варшава). Зібрав колекцію творів нар. мистецтва (переважно бойків), створив у рідному селі нар. музей.

Рекомендована література

1. Василенко Л. Літописець рідного краю. Л., 2002;
2. Її ж. Стежками відлуння. Ів.-Ф., 2003;
3. Серeda О. Коваль Ярослав // Укр. журналістика в іменах. Л., 2009. Вип. 16.

Бібліографічний опис:

Коваль Ярослав Ількович / В. І. Горинь// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-9182>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).